

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลประจำการและให้บริการพยาบาลแก่ผู้ป่วยโดยตรงในโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยได้ตัวอย่างประชากรโดยดำเนินการดังนี้

1. กำหนดตัวอย่างประชากรโดยใช้ร้อยละ 25 ของขนาดประชากร (ประคอง กรรณสูต 2524: 12) ได้ขนาดตัวอย่างประชากรพยาบาลวิชาชีพ จำนวน 260 คน

2. ทำการสุ่มตัวอย่างประชากรแบบหลายขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มตัวอย่างโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไปด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดใช้โรงพยาบาลร้อยละ 50 ของจำนวนโรงพยาบาลที่เป็นประชากรได้โรงพยาบาลศูนย์ 1 โรง และโรงพยาบาลทั่วไป 1 โรง

สุ่มตัวอย่างโรงพยาบาลชุมชนโดยกำหนดใช้โรงพยาบาลชุมชนทุกโรงในจังหวัด ซึ่งได้เป็นตัวอย่างประชากรโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป

ขั้นที่ 2 สุ่มตัวอย่างพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไปให้ได้จำนวน 77 คน และ 84 คน ตามลำดับ โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ในโรงพยาบาลชุมชนใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยใช้วิธีจับสลากให้ได้ตัวอย่างประชากรโดยประมาณ 100 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและตัวอย่างประชากรพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลศูนย์
โรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

โรงพยาบาล	พยาบาลวิชาชีพ (คน)	ตัวอย่างประชากร (คน)
โรงพยาบาลศูนย์		
1. โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา	183	
2. โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์	123	
รวม	306	77
โรงพยาบาลทั่วไป		
1. โรงพยาบาลศรีสะเกษ	61	
2. โรงพยาบาลสุรินทร์	105	
3. โรงพยาบาลชัยภูมิ	59	
4. โรงพยาบาลบุรีรัมย์	63	
5. โรงพยาบาลยโสธร	47	
รวม	335	84
โรงพยาบาลชุมชน		
1. จังหวัดนครราชสีมา 19 โรง	93	
2. จังหวัดอุบลราชธานี 19 โรง	105	
3. จังหวัดศรีสะเกษ 12 โรง	55	
4. จังหวัดสุรินทร์ 12 โรง	27	
5. จังหวัดชัยภูมิ 8 โรง	41	
6. จังหวัดบุรีรัมย์ 11 โรง	51	
7. จังหวัดยโสธร 6 โรง	22	
รวม	394	100
รวมทั้งสิ้น	1,035	261

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นดังนี้

1. วิเคราะห์มโนทัศน์ทางการพยาบาลของฟลอเรนซ์ ในทิงเกล

1.1 ศึกษาโนทัศน์ทางการพยาบาลของฟลอเรนซ์ ในทิงเกล

จากหนังสือชื่อ Notes on Nursing ซึ่งเขียนโดยฟลอเรนซ์ ในทิงเกล ประกอบด้วยมโนทัศน์ทางการพยาบาลในด้านต่าง ๆ 13 ด้าน ผู้วิจัยได้แปลและเรียบเรียงเนื้อหาทั้งหมด แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง รวมทั้งให้คำแนะนำอีกครั้ง หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ในความหมายและแนวคิดของมโนทัศน์ในการปฏิบัติการพยาบาลแต่ละด้านโดยละเอียด

1.2 ศึกษาโนทัศน์ทางการพยาบาลของฟลอเรนซ์ ในทิงเกล

จากเอกสาร วารสาร ตำราภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งวิทยานิพนธ์ที่วิเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์มโนทัศน์ของฟลอเรนซ์ ในทิงเกล เพื่อประกอบความเข้าใจในเนื้อหาของการทำงานวิจัยครั้งนี้

2. นำเนื้อหาทางการพยาบาลตามมโนทัศน์ของฟลอเรนซ์ ในทิงเกล ที่ได้วิเคราะห์ไว้ทั้ง 13 ด้าน มาสร้างเป็นกิจกรรมการพยาบาล 11 ด้าน โดยรวมมโนทัศน์ด้านสุขลักษณะของบ้าน เข้ากับมโนทัศน์ด้านความสะอาดของห้องและผนัง และมโนทัศน์ด้านการรับประทานอาหาร รวมกับมโนทัศน์ด้านประเภทของอาหาร ทั้งนี้เพราะว่ามโนทัศน์ดังกล่าวได้กล่าวถึงเรื่องที่อยู่ในประเภทเดียวกัน และเมื่อรวมกันแล้วทำให้ได้มโนทัศน์ที่มีความหมายครอบคลุมมากกว่า หลังจากนั้นนำมาสร้างเป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามมีดังนี้

2.1 ศึกษาแนวทางการสร้างแบบสอบถามจากเอกสาร วารสาร งานวิจัยและตำราต่าง ๆ

2.2 สร้างเครื่องมือสำหรับรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของพยาบาลวิชาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกิจกรรมการพยาบาลตาม โน้ตที่ค้นทางการพยาบาลของฟลอเรนซ์ ในดิงเกล

แต่ละด้าน แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประเภทให้ค่า 3 ค่า คือ

ทำทุกครั้ง	ให้คะแนน 3	คะแนน
ทำแต่ไม่สม่ำเสมอ	ให้คะแนน 2	คะแนน
ไม่ทำเลย	ให้คะแนน 1	คะแนน

คำถามแต่ละข้อมีรายการสอบถามเกี่ยวกับอุปสรรคในการปฏิบัติ กิจกรรมการพยาบาลแต่ละกิจกรรม

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปลองใช้กับนักศึกษาปริญญาโทพยาบาล ชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีลักษณะคล้ายตัวอย่างประชากร จำนวน 10 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้ตอบและรวบรวมอุปสรรคในการปฏิบัติกิจกรรม การพยาบาล

2.4 ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งฝ่ายวิชาการและฝ่ายบริการพยาบาลจาก สถาบันต่าง ๆ จำนวน 8 ท่าน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก) ทั้งนี้ได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเรื่องต่อไปนี้

2.4.1 ความครอบคลุมของกิจกรรมการพยาบาลในแต่ละ
แต่ละด้าน

2.4.2 ความครอบคลุมของอุปสรรคที่เป็นสาเหตุของการปฏิบัติ
กิจกรรมการพยาบาลในแต่ละกิจกรรม

2.4.3 ส่วนภาษาและความชัดเจนของกิจกรรมการพยาบาล
แต่ละกิจกรรม

2.5 ตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธี
Test-Retest ดังนี้ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับพยาบาล
ประจำการโรงพยาบาลสมุทรสาคร และโรงพยาบาลกระทุ่มแบน ซึ่งไม่ได้เป็น
ตัวอย่างประชากร จำนวน 30 ท่าน หลังจากนั้น 10 วัน นำแบบสอบถามชุดเดิม
กลับไปทดลองใช้อีกครั้ง และนำผลที่ได้มาหาค่าความสัมพันธ์ โดยใช้วิธีการของ
Pearson Product Moment Correlation ได้ค่าความเที่ยง .85 (รายละเอียดของการคำนวณแสดงไว้ในภาคผนวก)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลของ
แต่ละโรงพยาบาล ที่ตัวอย่างประชากรปฏิบัติงานอยู่ โดยแนบจดหมายแนะนำตัวจาก
บัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามแก่พยาบาลประจำการที่
ปฏิบัติงานในตึกที่มีผู้ป่วยนอนพักรักษาตัวอยู่ และให้ผู้ตอบแบบสอบถามคืนมายังผู้วิจัยทาง
ไปรษณีย์ ผู้วิจัยได้ติดตามทางข้อมูลรวม 2 ครั้ง โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้ที่ไม่ให้
คำตอบคืนมา ระยะเวลาของการเก็บข้อมูลรวม 2 เดือน คือ ตั้งแต่วันที่ 20
กุมภาพันธ์ 2530 ถึง 21 เมษายน 2530 ได้รับแบบสอบถามคืนมา 266 ฉบับ
คิดเป็นร้อยละ 88.67 จากจำนวนทั้งหมด 300 ฉบับ คัดเลือกแบบสอบถามที่ได้รับ
การรอกขอความอย่างสมบูรณ์เพื่อการวิเคราะห์ได้ 256 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX (Statistical Package of the Social Science) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้คือ ร้อยละ \bar{X} , SD และค่า Chi-square (χ^2)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (\text{ประกอบ กรรณสูตร 2525: 94})$$

$$\bar{X} = \text{ค่าคะแนนเฉลี่ย}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนข้อมูลในกลุ่มประชากร}$$

2. คำนวณหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

โดยใช้สูตร (ประกอบ กรรณสูตร 2525: 17)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \left(\frac{\sum X}{N}\right)^2}$$

$$S.D. = \text{ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$\sum X^2 = \text{ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัว}$$

$$N = \text{จำนวนข้อมูลในกลุ่มประชากร}$$

3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลตามมโนทัศน์ของฟลอเรนซ์ ไนติงเกล กับประเภทรของโรงพยาบาล และประสิทธิภาพการทำงาน of พยาบาลวิชาชีพ โดยใช้สูตร (ประกอบ กรรณสูตร 2524: 169)

$$\chi^2_{[df]} = \sum \left[\frac{(f_o - f_e)^2}{f_e} \right]$$

f_o = ความถี่ที่ได้จากการปฏิบัติ (Observed frequencies)

f_e = ความถี่ที่คาดว่าจะเป็นจริง (Expected frequencies)

df = ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย